

NP – 050

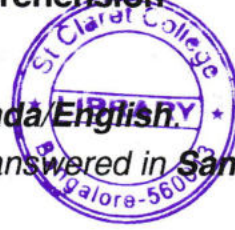
5

I Semester B.Com. Examination, March/April 2023
(NEP) (2021-22 and Onwards) (F+R)
LANGUAGE SANSKRIT – I
Mahabharata-Yayathi Upakhyana
Grammar and Comprehension

Time : 2½ Hours

Max. Marks : 60

Instructions : i) Answer in **Sanskrit/Kannada/English**.
ii) Q. No. I and VI should be answered in **Sanskrit only**.

I. समीचीनं उत्तरं चिनुत।

(8×1=8)

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Choose the correct answer.

1) महाभारते कतिपर्वाणि ?

अ) दश

आ) द्वादश

इ) पञ्चदश

ई) अष्टादश

2) महाभारते एतावन्तः श्लोकाः सन्ति

अ) सहस्रम्

आ) दशसहस्रम्

इ) लक्षम्

ई) कोटिः

3) अभिमन्युः कस्य पुत्रः ?

अ) युधिष्ठिरस्य

आ) भीमस्य

इ) अर्जुनस्य

ई) नकुलस्य

4) वृषपर्वा केषां राजा आसीत् ?

अ) सुराणां

आ) असुराणां

इ) यक्षाणां

ई) गन्धर्वाणां

5) महाभारते प्रमुखतया कस्य महिमा वर्णिता ?

अ) भीष्मस्य

आ) भीमस्य

इ) अर्जुनस्य

ई) श्रीकृष्णस्य

6) तृणावृते कूपे पतितां कां ययातिः उद्धृतवान् ?

अ) दासीम्

आ) शर्मिष्ठां

इ) देवयानीम्

ई) धात्रीम्

7) देवयानी कस्य पुत्री ?

अ) वृषपर्वाणस्य

आ) च्यवनस्य

इ) शुक्रस्य

ई) बृहस्पतस्य

8) आत्मार्थं किं त्यजेत् ?

अ) कुलम्

आ) ग्रामम्

इ) जनपदम्

ई) पृथिवीम्

P.T.O.

II. एकस्य प्रश्नस्य उत्तरं लिखत।

(1×8=8)

ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Answer **any one** question :

1) महाभारतकर्तुः वेदव्यासस्य देश-काल-कृतीनां विषये लिखत।

Write about the place, time and works of Vedavyasa, the author of Mahabharata.

ಮಹಾಭಾರತದ ಕರ್ತೃ ವೇದವ್ಯಾಸರ ದೇಶ, ಕಾಲ, ಕೃತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಿರಿ.

2) पुरोः पितृभक्तिं वर्णयत।

Describe Puru, how devoted he was to his father.

ಪೂರುವಿನ ಪಿತೃಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿರಿ.

III. द्वयोः लघुटिप्पणीं लिखत।

(2×4=8)

ಎರಡನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Write short notes on **any two**.

1) देवयानी

2) शर्मिष्ठा

3) काव्यस्य शापः

4) ययातिः

IV. चतुर्णां श्लोकानाम् अनुवादं कृत्वा विवृणुत।

(4×3=12)

ನಾಲ್ಕು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ವಿವರಿಸಿ.

Translate and explain **any four** shlokas.

1) क्रीडन्तीनां तु कन्यानां वने चैत्ररथोपमे।

वायुभूतः स वस्त्राणि सर्वाण्येव व्यमिश्रयत्।

2) समुद्रं प्रविशध्वं वा दिशो द्रवतासुराः।

दुहितुर्नाप्रियं सोढुं शक्तोऽहं दयिता हि मे॥

3) परभार्या स्वसा श्रेष्ठा सगोत्रा पतिता स्नुषा।

अवरा भिक्षुकाऽस्वस्था अगम्याः कीर्तिताः बुधैः।

अतोऽदत्तां च पित्रा त्वां भद्रे न विवहाम्यहम्॥

- 4) अधर्मेण जितो धर्मः प्रवृत्तम् अधरोत्तरम्।
शर्मिष्ठयाऽतिवृत्तास्मि दुहित्रा वृषपर्वणः॥
- 5) न गजं न रथं नाश्वं जीर्णो भुङ्क्ते न च स्त्रियम्।
वाग्भङ्गश्चास्य भवति तां जरां नाभिकामये॥
- 6) प्रतिपत्स्यामि ते राजन् पाप्मानं जरया सह।
गृहाण यौवनं मत्तः चर कामान्यथेप्सितान्॥

V. द्वयोः वाक्ययोः ससन्दर्भं विवृणुत।

(2×3=6)

ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂದರ್ಭ ಸಹಿತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.

Explain with reference to context **any two** sentences.

- 1) कथं च शुक्रतनयां लेभे परमदुर्लभाम्।
- 2) का त्वं ताम्रनखी श्यामा।
- 3) समुदाचारहीनायाः न ते साधु भविष्यति।
- 4) सुताऽहं स्तूयमानस्य ददतोऽप्रतिगृह्णतः।

VI. संस्कृतभाषया उत्तराणि लिखत।

a) पञ्चानां पदानां संस्कृते वाक्यं रचयत।

(5×1=5)

1) षट्	2) सुतान्	3) अस्माकम्	4) मथ्नाति
5) माता	6) यथा-तथा	7) यदि-तर्हि	8) अहम्

b) पञ्चानां लिङ्ग - विभक्ति - वचनानि लिखत।

(5×1=5)

1) ययातिः	2) रामाय	3) ग्रामम्	4) बालकेन
5) शर्मिष्ठया	6) का	7) बालिकाभिः	8) वरवर्णिनी

VII. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत।

(4×2=8)

लोके सज्जनाः दुर्जनाः सामान्याः इति त्रिविधा जना भिद्यन्ते। तेषु सज्जनाः निरुपद्रवाः सर्वानपि स्वकीयानिव पश्यन्ति। वसुधैव कुटुम्बकमिति तेषाम् चिन्तनम्। दुर्जनाः स्वार्थपराः, सज्जनान् निन्दन्ति, अपमानयन्ति, तिरस्कुर्वन्ति च। किन्तु तेषां साहाय्येनैव सर्वं सुखं प्राप्नुवन्ति। सामान्यास्तु स्वयं निर्णयकरणे असमर्थाः भवन्ति। अतः ते यदि दुर्जनप्रेरिताः भवन्ति दुष्टकार्यं कुर्वन्ति। सज्जनप्रेरितास्तु सत्कार्यमिति भेदः। तस्माद् राजनीतिस्तु निष्ठुरा भवेत्। सज्जनानां नियन्त्रणे साधुमार्गः पर्याप्तः। दुर्जनानां नियन्त्रणे तु न असाधुमार्गः। किन्तु अद्य राजनीतिरपि दुष्टानां हस्तगता इति महद्दुःखम्। भगवतः अनुग्रहेणैव, सज्जनानाम् सङ्घटनेनैव राजनीतौ परिवर्तनम् आनेतुं शक्यम्। तथा चिन्तनं प्रवर्तेत।

प्रश्ना :

- 1) वसुधैव कुटुम्बकमिति केषां चिन्तनम् ?
- 2) दुर्जनाः किं कुर्वन्ति ?
- 3) सज्जनप्रेरिताः सामान्याः किं कुर्वन्ति ?
- 4) राजनीतिरिदानीं केषां हस्तगता ?